

1 listopada 2015 minął rok od wprowadzenia obowiązku umieszczania oznakowania CE (Conformité Européenne) na systemach ze sztywnej pianki poliuretanowej (PUR) i pianki poliizocyanurowej (PIR) formowanych natryskowo in situ do wytwarzania izolacji cieplnej w budownictwie. Wymóg ten wynika bezpośrednio z dwóch części normy EN 14315, która zobowiązuje zarówno producenta jak i wykonawcę do przekazania swoim klientom informacji, że oznakowany w ten sposób produkt i usługa spełniają wszystkie wymagania dyrektyw tzw. "Nowego Podejścia" Unii Europejskiej (UE). Jest to bardzo istotna i ważna informacja, gdyż normy EN 14315-1 i EN 14315-2 systematyzują zasady według, których należy przeprowadzać badania materiałów do izolacji cieplnej formowanych natryskowo in situ oraz weryfikują jakość wykonania usługi.

Dyrektywy „Nowego Podejścia” Unii Europejskiej

Większość Dyrektyw „Nowego Podejścia” mimo zastrzeżeń i pewnych utrudnień związanych z koniecznymi zmianami, określa wymagania związane z bezpieczeństwem użytkownika wyrobów, czyli z eliminacją zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi, zwierząt, mienia i środowiska. Niektóre z nich uwzględniają również inne aspekty, przykładowo: oszczędność energii, dokładność metrologiczną wskazań instrumentów pomiarowych, bezpieczeństwo transportu niektórych urządzeń.

Ze względu na powszechność zastosowania Dyrektyw, zagadnienia, które w nich są podejmowane zostały sformułowane w sposób stosunkowo ogólny, który uwzględnia możliwie wszystkie przypadki dotyczące ich przedmiotu. Jednocześnie postanowienia wspomnianych Dyrektyw zwracają uwagę na cele, jakie należy osiągnąć oraz kierunki działań, które doprowadzą do ich osiągnięcia. Takie podejście pozostawia użytkownikowi swobodę działania w wyborze procedur prowadzących do osiągnięcia wskazanych celów. Dodatkowo nie narzucają jednolitych rozwiązań, natomiast w zakresie osiągania wytyczonych celów wymagają aktywności i inwencji podmiotów, których dotyczą.

Istotną kwestią jest fakt, że Dyrektywy „Nowego Podejścia” są dyrektywami całkowitej harmonizacji, a postanowienia tych Dyrektyw zastępują wszystkie odpowiednie przepisy krajowe, które powinny być uchylone.

Co ważne, Dyrektywy „Nowego Podejścia” przewidują oznakowanie produktów symbolem CE (z pewnymi wyjątkami). „Nowe Podejście” pociągnęło za sobą konieczność usprawnienia procedur oceny zgodności w sposób umożliwiający oszacowanie konsekwencji zastosowania niejednorodnych mechanizmów oceny zgodności.

Dyrektywy „Nowego Podejścia” oparto na następujących zasadach (*Źródło: Ministerstwo Gospodarki*):

- Dyrektywy te odnoszą się do grup wyrobów i określają tzw. zasadnicze wymagania w sposób ogólny.
- Harmonizacja ograniczona jest do wymagań zasadniczych.
- Szczegółowe specyfikacje techniczne są zawarte w normach zharmonizowanych.
- Jedynie wyroby spełniające wymagania zasadnicze mogą zostać wprowadzone na rynek i wprowadzone do użytku.

Oznakowanie CE

Z założenia Dyrektyw wynika, że każdy producent, który oznacza swój wyrób znakiem CE deklaruje, że wyrób ten spełnia wymagania wszystkich odnoszących się do niego norm.

W przypadku natryskowej pianki poliuretanowej, chodzi o normę EN 14315-1. Aby oznaczyć swój wyrób znakiem CE, producent wykonuje analizy i podejmuje działania dla spełnienia określonych wymagań, a następnie poddaje produkt procedurze oceny zgodności z odpowiednimi dyrektywami i normami. Natomiast zgodnie z przepisami, które obowiązują wszystkich producentów budowlanych, producent, w tym przypadku natryskowej pianki poliuretanowej, wystawia deklarację zgodności (nie chodzi o certyfikat CE) na podstawie wstępnego badania typu, przeprowadzonego przez notyfikowane laboratorium (w Polsce przykładowo przez Instytut Techniki Budowlanej, ITB) oraz przez zakładową kontrolę produkcji.

Zgodnie z założeniami, systemy natryskowej pianki poliuretanowej, które są oznaczone znakiem CE na podstawie Europejskiej Aprobaty Technicznej (ang. European Technical Assessment, ETA) mogą nadal posługiwać się nią, ale tylko do czasu jej wygaśnięcia. Alternatywnie, producenci mogą przyjąć normy EN.

Dlatego między innymi wprowadzając oznakowanie CE producent deklaruje, że wszystkie wartości współczynnika przewodzenia ciepła (wartości lambdy, λ) uwzględniają tzw. „starzenie” natryśniętej piany poliuretanowej zgodnie z normą EN 12667 i EN 12939 (dla grubych produktów). Natomiast jeśli chodzi o początkową wartość lambdy to producenci nie mogą wykorzystywać jej do deklaracji mówiącej o izolacyjności pianki.

Natomiast w przypadku normy EN 14315-2, wykonawca usługi natryskowej ma jasno sprecyzowane wskazówki dotyczące właściwego wykonania, których powinien przestrzegać, przykładowo w przypadku przygotowania powierzchni do natrysku, maszyny natryskowej, warunków pracy czy proporcji dla systemu poliuretanowego pianki natryskowej. Po wykonaniu usługi jest zobowiązany do wystawienia klientowi deklaracji aplikatora stworzonej na bazie załącznika E.7, która potwierdza jakość wykonania.

Podsumowanie

Należy zawsze brać pod uwagę, że znajomość norm i przepisów w wielu przypadkach działa na korzyść zarówno producenta jak i klienta końcowego. Jednak to producent musi pamiętać, że bez względu na to jak i gdzie wykonał badania, i czy ma je udostępnione, to nadal jest odpowiedzialny za wprowadzanie produktu na rynek ze wszystkimi jego konsekwencjami. Spełnienie wymagań normy oraz obowiązujących przepisów przez producenta ma służyć jemu, ale przede wszystkim klientowi końcowemu. Jednocześnie wprowadzenie oznakowania CE w pewnym sensie przerzuca część odpowiedzialności z producenta systemu na wykonawcę usługi, gdyż oprócz normy dla producenta (EN 14315-1), ważna jest też jej druga część (EN 14315-2), która jest skierowana do wykonawców (tzw. aplikatorów). Jak

już wspomniano, część druga normy systematyzuje pracę wykonawcy i określa jak aplikatorzy mają badać niektóre parametry istotne przy dobrym wykonaniu natrysku z pianki poliuretanowej. Natomiast swoją dobrze wykonaną pracę zawsze potwierdzają stosownymi dokumentami.

Ogromną zaletą jest to, że w ten sposób zarówno producent jak i wykonawca usługi w równy sposób zapewniają klienta końcowego o wysokiej jakości termoizolacji z pianki poliuretanowej formowanej natryskowo in situ.

Dr Anna Jarosik
Project Manager
e-mail: anna.jarosik@pcc.eu

PCC Prodex Sp. z o.o.
ul. Artemidy 24
01-497 Warszawa
www.pcc-prodex.eu